

men där något manifest, ett notorium föreligger, kräves ingen »*accusatio*»¹. Bestraffandet av ett brott måste i regel föregås av bevisföring; vid ett notorium behövs inga vittnen². Men givetvis måste i så fall notorieteten stå fast. Denna notorieteten kan, fränsett »*notorietas præsumptionis*», antingen vara en »*notorietas juris*» eller en »*notorietas facti*»³. Under den förra faller handlingar, som redan genom fullgiltigt bevis, dom eller tillståelse, till sin sanningshalt är fastslagna. Fråga är här om »*probatio*» och »*confessio*». Den senare, »*notorietas facti*», är given, då handlingen ägt rum inför så många vittnesgilla personer eller den offentliga maktens tjänare, offentligt och vid dagsljus, att ett förnekande vore rena frivoliteten. Står notorieteten fast, är domarens värv att utan vidare skrida till dom, *sententia*. I denna måste självfallet en förklaring om notorieteten ingå⁴.

Gustaf Trolles klagoskrift har sålunda avsett ett domfällande inte endast för kätteri, utan för uppenbart sådant. Vad detta kunde betyda, när klagoskriftens bevisföring var ställd på skruvar, är lätt att inse. Men att yrka straff enbart för kätteri har inte varit tillräckligt. Ärkebiskopen har också för egen, andras och kyrkans del måst reservera sig viss rätt. Kätterilagstiftningen föranledde därtill.

Innocentius III hade redan 1199 föreskrivit, att inom de områden, som lydde under hans världsliga herradöme, all egendom, tillhörig kättare, skulle indragas; samtidigt hade han också under hot om straff gjort de andra världsliga maktinnehavarna åläggande om detsamma⁵. Stadgandet fast-

¹ c. 15. C. 2. qu. 1: *Manifesta accusatione non indigent*; c. 8. de cohab. cleric. III. 2.

² c. 17. C. 2. qu. 1: *De manifesta et nota pluribus causa non sunt quaerendi testes*.

³ c. 15. C. 2. qu. 1. Glossa till *manifesta*.

⁴ c. 24. de verb. sign. V. 40; c. 10. de cohab. cleric. III. 2; c. 15. de purg. canon. V. 34. — Jmfr för övrigt München I, 104, 446; Hinschius V, 347, 358, samt där anförda källställen; Dziatzko, *Die Notorietät im kanonischen Beweisverfahren* (Archiv f. katholisches Kirchenrecht 47, 225); Heiner, *Urteile »in notorio*», smst. 90, 700.

⁵ c. 10. de hæret. V. 7.